

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Waldemar Płóciennik

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie **P. W.** (poprzednie imię: D.)

skazanego z art. 244 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 14 maja 2024 r.,

kasacji wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze

z dnia 23 listopada 2023 r., VII Ka 380/23,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Świebodzinie Zamiejscowy VI

Wydział Karny w Sulechowie

z dnia 13 grudnia 2022 r., VI K 249/22,

**1. uchyla zaskarżony wyrok w pkt 1 i w tym zakresie sprawę
przekazuje Sądowi Okręgowemu w Zielonej Górze do ponownego
rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;**

**2. wydatkami związanymi z rozpoznaniem kasacji obciąża
Skarb Państwa.**

Waldemar Płóciennik

Piotr Mirek

Eugeniusz Wildowicz

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Świebodzinie - Zamiejscowy VI Wydział Karny w Sulechowie, wyrokiem z dnia 13 grudnia 2022 r., sygn. akt VI K 249/22, uznał oskarżonego D. (obecne imię: P.) W. za winnego tego, że w dniu 2 czerwca 2022 r., w miejscowości S., prowadził w ruchu lądowym samochód osobowy m-ki A. nr rej. [...], czym nie zastosował się do orzeczonego przez Sąd Rejonowy w Zielonej Górze, wyrokiem z dnia 25 sierpnia 2016 r., sygn. akt VII W 849/16, zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary za umyślne przestępstwo podobne, a ponadto pomimo wydania polecenia do zatrzymania się do kontroli drogowej przez funkcjonariuszy policji poruszających się oznakowanym radiowozem przy użyciu sygnałów świetlnych i dźwiękowych, nie zatrzymał niezwłocznie pojazdu i kontynuował jazdę tj. popełniania czynu stanowiącego przestępstwo z art. 244 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i art. 178b k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności, jednocześnie orzekając wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 5 lat.

Apelacje od powyższego wyroku wywiedli obrońca oraz oskarżony - osobiście.

Obrońca zaskarżył wyrok w całości, podnosząc zarzut błędu w ustaleniach faktycznych i na tej podstawie wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego.

Oskarżony podniósł zarzut błędu w ustaleniach faktycznych i wskazał na uchybienia natury proceduralnej. Z treści apelacji wywieść można, że także wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie go od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze, wyrokiem z dnia 23 listopada 2023 r., sygn. akt VII Ka 380/23, utrzymał zaskarżony wyrok w mocy. Uzasadnienie wyroku nie zostało sporządzone.

Powyższy wyrok został zaskarżony na korzyść oskarżonego kasacją Rzecznika Praw Obywatelskich, który zarzucił naruszenie prawa karnego procesowego, to jest art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k., poprzez zaniechanie wyjścia przez Sąd Okręgowy poza granice zaskarżenia i podniesionych w apelacjach zarzutów oraz utrzymanie w mocy rażąco niesprawiedliwego orzeczenia Sądu

Rejonowego, w sytuacji gdy czyn popełniony przez P. W. (poprzednie imię: D.) nie wypełnił znamion czynu z art. 244 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

Mając na względzie powyższe skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze w pkt 1 i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasację Rzecznika Praw Obywatelskich uznać należało za oczywiście zasadną, a to pozwalało ją uwzględnić w całości na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Trafnie wskazano w niej, że w czasie popełnienia zarzuconego oskarżonemu czynu nie był on już objęty zakazem prowadzenia pojazdów, a co za tym idzie – nie mógł zrealizować znamion przestępstwa z art. 244 k.k.

Sąd Najwyższy w pełni podziela argumentację zawartą w uzasadnieniu kasacji. Jakkolwiek prawdą jest, że wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w Zielonej Górze z dnia 25 sierpnia 2016 r., sygn. akt VII W 849/16, prawomocnym z dniem 22 września 2016 r. (k. 29-30), wobec oskarżonego został orzeczony zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 lat i 6 miesięcy, to miało to miejsce w związku z ukaraniem za wykroczenie. Zgodnie z art. 29 § 3 k.w. orzeczony na tej podstawie zakaz obowiązywał od momentu uprawomocnienia się wyroku, a więc upłynął w marcu 2019 r.

Wbrew twierdzeniom Sądu pierwszej instancji, których wadliwość nie została dostrzeżona przez Sąd odwoławczy, bieg okresu obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów, orzeczonego w ramach ukarania za wykroczenie, nie został wstrzymany na czas wykonywania przez oskarżonego kary pozbawienia wolności, pomiędzy 26 czerwca 2017 r. a 13 września 2021 r. Prawo wykroczeń nie przewiduje bowiem rozwiązania analogicznego do treści art. 43 § 2a k.k., wedle którego: „Okres, na który orzeczono zakazy, nie biegnie w czasie odbywania kary pozbawienia wolności, chociażby orzeczonej za inne przestępstwo”. Kodeks wykroczeń nie zawiera też odwołań do tego przepisu. Mając na względzie reguły wykładni, wiążące na gruncie prawa represyjnego, w tym przede wszystkim zakaz stosowania analogii na niekorzyść sprawcy, cytowany przepis nie mógł znaleźć zastosowania w

realiach niniejszej sprawy. W konsekwencji należy uznać, że okres obowiązywania zakazu biegł także w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności. Stanowisko powyższe jest zbieżne z tym, jakie zaprezentował Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 lutego 2011 r., sygn. akt III KK 433/10.

Czyn będący przedmiotem niniejszego postępowania został popełniony w dniu 2 czerwca 2022 r., a więc po upływie terminu obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów, orzeczonego wobec oskarżonego na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Zielonej Górze z dnia 25 sierpnia 2016 r., sygn. akt VII W 849/16.

Mając na względzie, że jednym ze znamion typu z art. 244 k.k. jest prowadzenie pojazdu w okresie obowiązywania zakazu orzeczonego przez sąd, należy przyjąć, że czyn oskarżonego nie mógł realizować tak określonych znamion. Sąd pierwszej instancji wadliwie zastosował zatem kumulatywną kwalifikację z art. 244 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i art. 178b k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Powyższe uchybienie winno zostać usunięte z urzędu, na podstawie art. 440 k.p.k., przez Sąd odwoławczy, co jednak nie nastąpiło. Co istotne, nie ma ono jedynie formalnego charakteru: uznanie, że oskarżony złamał swoim czynem wiążący go zakaz sądowy w istotny sposób rzutuje na ocenę społecznej szkodliwości zarzucanego mu zachowania. W konsekwencji zaś – wpływa na wymiar kary.

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy, uwzględniając kasację, uchylił wyrok Sądu odwoławczego w zaskarżonej części i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Zielonej Górze do ponownego rozpoznania.

Waldemar Płóciennik

Piotr Mirek

Eugeniusz Wildowicz

[PGW]

[ms]